

Van een Goddelijke roeping der Overheid, om voor het „brood der Kerk“ te zorgen, weet de Schrift dus niets. Noch het Oude, noch het Nieuwe Testament spreekt daar van één woord. En waar in het Nieuwe Testament dien last door Christus en de Apostelen zelfs uitdrukkelijk aan de gemeente en aan haar alleen wordt opgelegd, daar is hiermede de zaak feitelijk bevestigd.

De uitvlucht toch, dat Christus en de Apostelen dit alleen verordend zouden hebben, omdat de Overheid destijds heidens was en de zorg voor de Kerk niet op zich nam, bleek ons onhoudbaar te zijn. In de eerste plaats doet deze exceptie te kort aan het absoluut gezag van Christus Woord. Waar Christus alleen Koning is van zijn Kerk en Hij alleen te bevelen heeft, hoe voor den dienst des Woords zal gezorgd worden, daar mogen we aan die ordonnantien geen tijdelijk en voorbijgaand karakter toekennen, tenzij dit door Hem zelf ons duidelijk in de Schrift is geopenbaard. En in de tweede plaats wordt daardoor miskend het profetisch karakter der Nieuw-Testamentische inspiratie. Feitelijk komt deze exceptie toch hierop neer, dat Christus en de Apostelen niet zouden geweten hebben, dat de Kerk eenmaal de overwinning op het heidendom behalen zou, en daarom slechts regelen zouden gegeven hebben voor de „Kerk onder het kruis“, voor de Kerk, die haar recht niet door de Overheid beschermd zag, maar niet voor de „publieke Kerk“, de Kerk die door de Overheid zou worden erkend.

Die voorstelling nu is zeker niet in overeenstemming met wat de Schrift zelf ons leert. Hoe klein en gering ook de Kerk in den aanvang was, toch hebben Christus en de Apostelen wel geweten, dat de Kerk eens een wereldmacht worden zou. Christus zelf heeft dat voorspeld in de gelijkenis van het Koninkrijk der Hemelen, vooral in de gelijkenis van het mosterdzaad, dat, het kleinste onder de zaden, eens een boom worden zou, in wiens takken de vogelen des hemels zouden nestelen. De Apostel Paulus zegt, dat God Christus uitermate heeft verhoogd, opdat in den naam van Christus zich buigen zou alle knie dergenen, die op de aarde zijn en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders. En de Apostel Johannes profeteert zelfs, dat „de volken, die zalig worden, in het licht van het Nieuwe Jerusalem zullen wandelen en de koningen der aarde hunne heerlijkheid en eere daarin zullen brengen.“ En waar de Apostelen zoo vast staan in de overtuiging, dat „dit de overwinning is, die de wereld overwinnen zal, nl. ons geloof“, hoe zouden ze daar in hun verordeningen voor de Kerk met die glorieuse toekomst niet hebben gerekend?

Trouwens, het Oude Testament had die toekomst reeds voorspeld, want Jesaja, sprekende van de heerlijkheid van Christus Kerk, zegt, dat „koningen haar voederheeren en vorstinnen haar zoogvrouwen zullen zijn.“ (Jes. 49: 23.) Een profetie, die natuurlijk in letterlijken zin mag worden opgevat, alsof de Koningen voor het voedsel der Kerk zorgen zouden, maar die beeldsprakig bedoeld is, gelijk hetgeen er op volgt, aantoonst: „zij zullen zich voor u buigen met het aangezicht ter aarde en zij zullen het stof uwer voeten lekken“. Onze kanteekenaars merken dan ook terecht op, dat hierin geprofeteerd wordt, dat de Koningen eens de Kerk van Christus beschermen zullen. Geheel in overeenstemming daarmee vermaant de Apostel Paulus daarom de geloovigen te bidden „voor Koningen en allen, die in hoogheid gezeten zijn, opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbareheid“ (1 Tim. 2: 2.) Een Goddelijke roeping der Overheid tegenover de Kerk van Christus leert de Schrift ons dus wel degelijk. Maar die roeping bepaalt zich daartoe, dat de Overheid op het terrein van het publieke leven de Kerk te beschermen heeft, opdat de geloovigen, gelijk Paulus zegt, een stil en gerust leven mogen leiden. Alle krenking en vervolging heeft de Overheid van de Kerk af te weren; al wat de orde en rust van den dienst Gods belemmeren kan, heeft de Overheid te verbieden. Dat is het Schriftuurlijke beginsel, dat in Art. 36 tot uiting komt en dat we van harte beamen en belijden. Maar meer dan die roeping wordt aan de Overheid in de Schrift niet toegekend, en wie verder gaat, gaat buiten de palen van Gods Woord.

Want al erkennen we natuurlijk, dat niet elke roeping en taak der Overheid rechtstreeks uit Gods Woord kan worden afgeleid. Al weten we, dat de Overheid door Gods bestel uit het natuurlijke leven opkomt en haar taak en macht door allerlei historische toestanden en allengs geworden rechtsverhoudingen worden bepaald. Toch weigeren we, wat de roeping der Overheid tegenover de Kerk aangaat, iets te aanvaarden, wat niet steunt op Gods Woord.

De Kerk van Christus komt toch niet uit het natuurlijke leven op; is niet een der vele vormen van het gemeenschapsleven; maar is de openbaring van Christus lichaam, zijn koninkrijk op aarde. Ze valt daarom nooit onder de gewone rechtsbedeling, maar ze is sui juris, ze heeft haar eigen recht. Elke poging om de roeping der Overheid tegenover de Kerk uit de gegevens van het natuurlijke leven af te leiden, ontroofd de Kerk haar heilig karakter, maakt haar tot een gewoon menschelek genootschap, tot een sociale verschijning. Aan de Overheid kennen we daarom geen enkel recht toe over de Kerk, maar leggen we ook geen enkele verplichting op ten opzichte van de Kerk, die niet uit Gods Woord kan worden bewezen. Geen Overheid toch mag inbreuk maken, met wat goede bedoeling ook, op

versmacht, en nu gliuwt in alle richting, of er geen plek der ruste opdoemt in de verte, die zijn ziel die overstelpt is, vrede brengen kan. Tot hij naar God roept, en zijn God hem verhoort, en „hem leidt op een rechten weg, om te gaan tot een stad ter woning.“

Dan komt het beeld van den ellendige die, van vrijheid beroofd, in zijn kerker versmacht, „gebonden met verdrinking en ijs“, verkijvend in „de duisternis en de schaduw des doods.“ Tot ook die ellendige tot God roept, en zijn God hem verhoort, en Hij de „koperen deuren verbreekt en de ijzeren grendels springen doet,“ en hem zijn vrijheid hergeeft.

Daarop volgt het derde beeld, dat van den kranke, die zoo bang op het siekbed is neergeworpen, dat „alle spij hem gruwelt, en de poorte des doods“ zich reeds voor hem ontsluit wil. Tot ook deze dodelijke kranke tot zijn God roept, en zijn God hem verhoort, en „zijn woord uitsendt en hem heilde.“

En daarna schildert de psalmist het vierde beeld, van hen die „ter zee met schepen afvaren, handel doende op groote wateren.“ Over wie de stormwind opteekt, dat de golven der zee omhoog gaan, en hun scheepje danst en waggelt op de baren, tot al hun zeemans wijsheden verslonden worden, en hun ziel versmelt van angst, zooals de afgronden zich onder hen openen. Tot ook zij tot den Heere roepen, en hun God hen verhoort, en „den stormwind doet stilzigen“, en „Hij hen leidt tot de haven hunner begeerte“.

Den gang door het leven in het beeld van den zwerveling; de kwelling die menschen ons aandoen in het beeld van den van vrijheid beroofde; de gevaren die in ons eigen weten schillen, in den verkijvende op zijn siekbed; en eindelijk de benauwdheid die uit het leven zelf over ons komt, in het beeld van wie bijna schipbreuk leed, maar door God geleid wordt naar de haven zijner begeerte.

De pelgrimreis met al haar ween, en altoos de trouwe onzes Gods die den pelgrim, als hij tot Hem roept, uitleidt en verlost.

Ook zij dobbert in uw scheepken op de golven van het leven, en ook u kan de stormwind achterhalen. Zeg dan: Waar gaat voor u de vaart van 't leven heen? Wat is voor u de haven waarop ge aanhoudt? Waar ligt voor u de haven aan het eind van de reis, waar de begeerte uwer ziel zich naar uitstrekt?

Onderweg en langs de kusten kunt ge ook allerlei andere havens aandoen, om er lading in te nemen of te lossen, of ook een tijdlang u in ruste te verkwikken. Maar dit alles is in het voorbijgaan; het is niet de haven, waar ge voorgoed wilt landen; niet de haven waar de reis heengaat; niet de haven uwer begeerte.

Ook die andere havens, die ge in het voorbijgaan aandoet, hebben wel haar betekenis, haar betekenis ook voor u persoonlijk leven. Ge stult als jonge man aan op een positie in het leven; ge stult aan op het rijk bezit van een eigen huisgezin; en, in de wereld opgetreden, strecht ge naar steeds invloedrijker werking, naar rijker invloed, naar bezit ook van het goed der aarde; en, is eenmaal dit alles verworven, dan stult ge aan op een onbekommerd bestaan voor den cuden dag. En dit alles is zoo door u God gewild, het is in zichzelf niet sondig. Alleen maar, in niets van dit alles mag de haven uwer begeerte worden gezocht.

Dit alles zijn havens, waar ge tijdelijk landt, waar ge een tijdlang verkeert, maar die ge straks weer verlaat, om verder te reizen; en dan gaat het naar het eind van de zee, tot de vuurtoren van de haven uwer begeerte u van verre zijn glanzige lichtstralen tegemoet zendt, en ge, op dat licht afgaande, uw anker op de ree uitwerpt, en als het morgenrood is opgegaan, uw scheepken „de haven uwer begeerte“ doet binnenglijden, om dan voor eeuwig te blijven bij uw God.

Maar hier nu sluipst het zelfbedrog van ons hart in.

O, gewisselijk, als in het eind de stormwind van den dood u achterhaalt, wilt gienets liever, dan in de haven der eeuwige ruste aanlanden; maar voor zooveel is die haven der eeuwige ruste dan niet de haven hunner begeerte, maar veeleer een noodhaven. Als ze doch sterven moesten, dan naar het Vaderhuis, maar liefst blijven ze in de haven der eeuwige ruste zoo lang 't kan af, en de wezenlijke haven hunner begeerte is niet bij God, maar is de wereld, het rijke gezin, de bloeiende levenspositie, de cervolle en onbekommerde oude dag. Daar sturen ze op aan. Daar richten ze het kompas naar. Daarheen strekt hun begeerte zich uit. En dan, ja, het Vaderhuis, als alles op aarde wegvallt. De haven waar ze ten slotte wel in willen, maar niet, eer tot elke andere haven de toegang naar is verspild.

En hieraan nu wordt uw hart gekend. Niet alsof al de dagen uw levens u één rusteloos jagen naar den dood moest bezielen. Aan elk onzer geeft God bij ons scheepgaan zijn lastbrief voor de vaart mee. Voor den één een vaart die korter, voor den ander een vaart die langer zal duren. En voor een iegelijk is in dien lastbrief aangegeven, welke andere havens we onderweg hebben aan te doen; hoe lang we daar zullen vertoeven; wat we daar zullen lossen, wat we daar zullen innemen; en op wat tijdstip we weer verder hebben te gaan.

Maar het doel van de reis mogen we niet vervalschen. Veranderen kunnen we er toch niets aan. Het gaat toch zooals God 't voor ons besteld heeft. Maar ge kunt het doel van de reis vervalschen in uw hart. En dat doet ge, als de laatste haven, die God in uw lastbrief schreef, niet van meet af, niet aldoor, 't zij ge voor anker ligt of, doorvaart, de haven uwer begeerte is en blijft.

De reis van 't leven gaat naar God toe. Eerst in de laatste haven waar ge sult binnenvallen en uw God vinden, zal voor u de eeuwige ruste ingaan. Uw leven moet in zijn voortgang een steeds nader bij uw God komen wezen. En zooals het gejaagde hart dorst naar den waterstroom, zoo ook moet uw begeerte, al uw leven door, zijn, om bij die haven uit te komen, die u voor eeuwig bij uw God zal brengen.

In de havens, waar ge tijdelijk aanlegt, kunt en moogt ge wel genieten, genieten ook in het volbrengen van uw plicht. Dat is een vreugde, die uw God u in het voorbijgaan schenkt. Ook moogt ge u in het voorbijgaan verheugen, maar moogt ge er blijven zo lang uw God het wil. Die vreugde, die blijdschap der plichtvervulling, schenkt God u als tegenwicht tegen de bangheid van den stormwind, die op de groote wateren u telkens overviel. Maar het einddoel van de reis mag daarom niet verdonkerd worden.

Niet pas als ge oud wordt en de amandelboom op uw schedel bloeien gaat, — reeds als kind, als

jongeling, als man, moet bij uw God uit te komen, de haven uwer begeerte zijn. Ge begeert allerlei van het leven, en als God het u te genieten geeft, zoudt ge on dankbaar zijn, zoo ge er niet in genoot. Maar boven alle andere begeerten moet steeds de begeerte, om bij uw God, om in het Vaderhuis, in het beter vaderland uit te komen, hoog uitgaan. „Kom, Heere Jesus, ja, kom haastelijk!“ moet de bede onzer ziel zijn, niet pas aan het eind van de vaart, maar al de dagen die we op de zee van 't leven omzwerven. „Ja, mijn ziel dorst naar den Heer, God des levens, ach, wanneer zal ik naderen voor uw oogen, in uw huis uw naam verhoogen!“

Dan gaat de vaart kloekinnig en vastberaden voort en verder. Overal waar God 't wil, landen, maar nergens landen om er te blijven. Altoos voort en verder. Niet om valsche idealen na te jagen, die toch telkens in de werkelijkheid ondergaan. Maar om aan het eind van de vaart bij onzen God uit te komen en dan, in de haven onzer begeerte binnengeloopen, eeuwiglijk het hoogste goed te genieten, omdat onse God, en onse God alleen, ons het Hoogste goed is, waar de begeerte van ons hart zich naar uitstrekt.

Amsterdam, 31 Jan. 1908.

Onze medewerker, die laatst de christelijke gymnasia in ons land besprak, heeft vergeten daarbij ook ons Gereformeerd gymnasium te Kampen te vermelden; een verzuim dat zeer zeker onopzettelijk was, maar dat ons toch leed doet. Gaarne verleenen we aan den Rector van dit Gymnasium plaats, om dit verzuim te herstellen.

#### Hoogachtbare Redactie!

Uw geachte medewerker, die in uw blad uwe lesers van het Vereenigingsleven in ons Vaderland op de hoogte houdt, heeft tot veler bevreemding in zijn opsomming van de Christelijke Gymnasia, die ons land thans door Gods goedheid bezit of eerlang hoop te zullen bezitten, het Gereformeerd Gymnasium te Kampen onvermeld gelaten (zie uw nummer van 19 Jan. j.l., no. 1568).

Dit natuurlijk onopzettelijk gepleegd verzuim geeft mij ongeroofd de mij welkome gelegenheid, om den breeden kring uwer lesers ook eens op het bestaan van ons gymnasium opmerkzaam te maken. De geschiedenis van ons gymnasium is bekend. Voorgekomen uit de literarische opleiding aan de Theologische School, is het begin Januari 1897 geopend, is tot 1 Januari dezes jaars verbonden geweest aan de Theologische School, doch staat van dat tijdstip af geheel op zichzelf, en gaat thans uit van de Nationale Vereeniging voor Gereformeerd voorbereidend Hooger Onderwijs te Kampen. (Secretaris van deze vereeniging is Da. J. Kok te Breda, die gaarne opgave ontvangt van nieuwe leden).

Ik meen, dat onze school onder de zusteren een eereplaats inneemt, en wat de resultaten van haar onderwijs, en wat de capaciteiten harer leeraren betreft; immers, een zestal doctoren in verschillende wetenschappen zijn aan haar verbonden, een getal door geen der zusteren bereikt. Kampen heeft daarenboven voor, dat het een kleine plaats is, waar het toezicht houden op de jongelui gemakkelijker is; dat het goedkoop is, terwijl ook het leergeld niet meer dan f 80 's jaars bedraagt; en dat het een groote Gereformeerde Kerk heeft met drie eigen leeraren en de Theologische School met haar professoren.

Dat uw medewerker zich verheugt in het vooruitzicht, dat straks ook de Residentie misschien een Christelijk gymnasium rijk zal zijn, is begrijpelijk. Dat zal een reden van vreugde zijn voor allen, die de ontwikkeling ook van het Christelijk Hooger Onderwijs lief hebben. „Gereformeerden“ zullen echter nog wel iets meer begeeren, denk ik, dan „dat steun en medewerking van leden der Gereformeerde Kerk niet gewigerd, maar integendeel dankbaar aanvaard zal worden.“ Zal er aan dat gymnasium ook plaats zijn voor kweekelingen der Vrije Universiteit? Is er voor hen plaats aan het Christelijk Gymnasium te Utrecht? Zoover mijne informaties strekken, draagt dit laatste gymnasium een tamelijk geproportioneerd „Hervormd“-kerkelijk kleur.

Hoe dit zij, persoonlijk zou het mij niet verwonderen, dat voor vele „Gereformeerden“ een inrichting, als wij te Kampen mogen bezitten, om allerlei redenen de voorkeur moet hebben. Men weet het, aan ons gymnasium kan men zijne opleiding ontvangen voor de Theologische School, maar ook voor de Vrije Universiteit, de Overheids-Universiteiten en de Technische Hoogeschool te Delft.

Met dank voor de opnemng dezer regelen, hoogachtbare Redactie.

Uw dw. dnr.

J. J. Essen,

Rector van het Geref. Gymn. te Kampen.

Kampen, 29 Januari 1908.

De Conceptregeling, die de Commissie voor het verband tusschen de Geref. Kerken en de Theol. fac. der Vrije Universiteit ontwierp, laten we thans volgen:

Concept-Regeling van het Verband tusschen de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit te Amsterdam.

De Gereformeerde Kerken, in Generale Synode vergaderd te Amsterdam den 1908, en de Directeuren der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, als zoodaartig belast met het bestuur der Vrije Universiteit te Amsterdam, in deze handelende op advies van hare Curatoren en haren Senaat en volgens machting van de Algemeene Vergadering der Vereeniging, gehouden te den 1908 — overwegende, dat het gewantscht is het verband tusschen de Gereformeerde Kerken en de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit nader contractueel te regelen, zijn overeengekomen het volgende accoord aan te gaan.

Art. 1. De Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag stelt de Theologische Faculteit harer School, de Vrije Universiteit, onder het toezicht der Kerken.

De Gereformeerde Kerken aanvaarden dit toezicht en oefenen dit uit door twaalf deputaten, daartoe door de Generale Synode aange- wezen en geïnstueerd.

Art. 2. Wie als Hoogleraar of Lector in de Theologische Faculteit optreedt, moet als beëdigd lid behooren tot ééne der Gereformeerde Kerken in Nederland.

Wanneer op een Hoogleraar of Lector in de Theologische Faculteit kerkelijke censuur wordt

toegepast, zal de kerkeraad, die in dezen handelt, hiervan kennis geven aan deputaten der Generale Synode met vermelding van de gronden der censuur. De deputaten zenden hiervan bericht aan de Directeuren der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag.

Zoodra de kerkelijke censuur over eenig Hoogleraar of Lector in de Theologische Faculteit, naar Art. 77 der Kerkenordening, door bekendmaking van den naam aan de Gemeente, publiek geworden is, zal de Kerkeraad dit oogenblikkelijk berichten aan de deputaten, die zonder uitstel hiervan kennis geven aan de Directeuren.

Sttaande dit contract, heeft openbare kerkelijke censuur steeds schorsing of ontslag van den betrokken Hoogleraar of Lector ten gevolge.

Het besluit tot schorsing of ontslag, steeds in dit geval ingaande op den datum, waarop dit besluit genomen wordt, moet uiterlijk binnen 14 dagen, nadat aan Directeuren bericht der censuur is gesonden, ter kennis van den kerkeraad zijn gebracht. Afschrift van dit besluit wordt gelijktijdig gesonden aan de deputaten der Gen. Synode.

Eventueel uitgesproken schorsing wordt niet opgeheven, zoudt de geschorste vooraf in kerkelijke rechten is hersteld.

Zoodra enige censuur over een Hoogleraar of Lector in de Theol. Faculteit wordt opgeheven, zal de kerkeraad hiervan ten spoedigste aan de deputaten kennis geven en deze eveneens aan de Directeuren.

Art. 3. De Vereeniging voor Hooger Onderwijs verbindt zich bij de beoemding van een Hoogleraar of Lector in de Theol. Faculteit het navolgende in acht te nemen:

Geen beoemding zal plaats hebben dan uit ééne voordracht, die vanwege de Kerken is goedgekeurd.

Bij eventuele vacature of uithbreiding van het getal der Hoogleraren en Lectoren, maakt het college, daartoe aangewezen door de Vereeniging voor Hooger Onderwijs, ééne voordracht gereed. Eer de voordracht vastgesteld wordt, beleeft dit college ééne strikt consultatieve vergadering met de deputaten der Generale Synode om te raadplegen over personen, die voor plaatsing op de voordracht in aanmerking kunnen komen. Na de vaststelling wordt de voordracht ingediend bij de deputaten der Generale Synode, die haar beoordeelen voor wat betreft de belijdenis, den wandel en de geschiktheid der voorgedragen om op te leiden tot den dienst des Woords in de Gereformeerde Kerken.

Binnen een maand na de ontvangst, zenden de deputaten de voordracht met hun antwoord terug. Is er bij hen geen bezwaar, dan kan de beoemding voortgaan, die alsdan binnen twee maanden geschiedt.

Wanneer de deputaten onderling in hun oordeel verschillen, en ééne minderheid van minstens drie leden bezwaar heeft, rakende de zuiverheid der belijdenis, dan heeft deze minderheid het recht om, mits zij haar bezwaar schriftelijk gemotiveerd indient, uitstel te vorderen en de zaak ter beslissing te brengen voor de Gen. Synode.

Is er bij de meerderheid der deputaten bezwaar om de voordracht goed te keuren, dan wordt dit in gemotiveerd schrijven ter kennis gebracht van het college, dat met de samenstelling is belast. Vereenigt dit college zich met het oordeel van deputaten, dan vervalt de voordracht en wordt ééne nieuwe voordracht ingediend.

Kan dit college zich niet met het oordeel der deputaten vereenigen, dan kan met de deputaten overleg worden gepleegd.

Leidt dit overleg tot overeenstemming, dan zal binnen twee maanden daarna de beoemding geschieden.

Blijft na dit overleg bij de meerderheid van deputaten of, zoo het de zuiverheid der belijdenis betreft, bij ééne minderheid van minstens drie leden bezwaar bestaan, dan wordt, mits in het laatste geval het bezwaar schriftelijk wordt gemotiveerd, de zaak gebracht voor de Generale Synode, wier oordeel beëlt.

Bij beroep op de Generale Synode, wordt door de deputaten binnen een maand de Kerk, die belast is met de samenroeping der e.k. Gen. Synode, uitgenoodigd, ééne Gen. Synode uit te schrijven, die binnen zes maanden bijeenkomt om het geschil tot beslissing te brengen.

Elke beoemding, buiten ééne vanwege de Kerken goedgekeurde voordracht, verbreekt dit contract.

Art. 4. Het normale getal der Hoogleraren in de Theol. Faculteit zal niet minder zijn dan vijf. Indien het getal der dienstdoende Hoogleraren in de Theologische Faculteit beneden vijf daalt, moet binnen zes maanden de voordracht tot voorziening in de vacature, ingediend worden bij de deputaten der Gen. Synode.

Wordt uitstel van beoemding noodig geacht, dan wordt dit in met redenen omkleed schrijven medegedeeld aan de deputaten der Gen. Synode, die hierover oordeelen.

Is er bij de deputaten bezwaar tegen uitstel van beoemding, dan zijn zij gerechtigd, om, zoo door overleg geen overeenstemming wordt verkregen, deze zaak aan de beslissing der Generale Synode te onderwerpen.

Desnoodig wordt ééne Generale Synode bijeengeroepen op de wijze als in het vorige Artikel is bepaald.

Art. 5. De Hoogleraren en Lectoren der Theol. Faculteit onderteekenen, vóór dat zij in functie treden, een door de Kerken vastgesteld Formulier, waardoor zij hunne instemming betuigen met de belijdenis-schriften der Geref. Kerken en zich uitdrukkelijk verbinden, in woord of geschrift niets te zullen leeren, dat daarmede strijdig is.

Art. 6. De instructie voor de Hoogleraren en Lectoren in de Theol. Faculteit, moet in overeenstemming zijn met den inhoud van dit contract.

Zij wordt, vóór hare vaststelling, in concept toegezonden aan de deputaten der Generale Synode, die het concept beoordeelen voor wat betreft genoemde overeenstemming en binnen een maand terugzenden.

Evenzoo geschiedt bij eventuele wijziging der instructie.

Afschrift der vastgestelde instructie wordt geteld in handen van de deputaten.

Art. 7. De Kerken houden door middel van hare deputaten toezicht op het onderwijs der Hoogleraren en Lectoren in de Theol. Faculteit. De deputaten wonen regelmatig de colleges bij. Zij nemen kennis van alles, wat door de Hoogleraren en Lectoren in de Theol. Faculteit wordt uitgegeven. En van alle voorgenomen examina en promoties in de Theol. Faculteit, ontvangen zij ten minste vijf dagen te voren bericht, terwijl zij gerechtigd zijn daarbij tegenwoordig te wezen.

Art. 8. Indien de deputaten der Generale Synode bij eenig Hoogleraar of Lector in de Theologische Faculteit afwijking van de belijdenis

der Kerken, onbehoorlijkheid van levenswandel of ongeschiktheid om op teleide tot den dienst des Woords, meenen te ontdekken, en wel in die mate, dat naar hun oordeel de opleiding tot den dienst des Woords in de Gereformeerde Kerken dien Hoogleraar of Lector niet langer met gerustheid kan toevertrouwd worden, zullen zij dien Hoogleraar of Lector hierover onderhouden en zulks, zoolang mogelijk, zonder daaraan openbaarheid te geven.

Wanneer deze pogingen niet leiden tot wegneming der gerocen bedenkingen, zullen de deputaten zich wenden tot de Directeuren der Vereeniging en in gemotiveerd schrijven den betrokken Hoogleraar of Lector voorgedragen voor schorsing of ontslag.

De Directeuren verbinden zich om, zoo zij met het oordeel van de deputaten instemmen, den betrokken Hoogleraar of Lector onmiddellijk te schorsen of te ontslaan. Zij zenden, tegelijk met het bericht aan den betrokkene, afschrift van het besluit der schorsing of van het ontslag aan de deputaten.

Kunnen de Directeuren zich niet vereenigen met het oordeel der deputaten, dan treden zij in overleg met de deputaten en staat hun, desgewenscht, beroep op de Gen. Synode open.

Bij beroep op de Gen. Synode geven zij binnen 14 dagen hiervan kennis aan de deputaten.

Ook den betrokken Hoogleraar of Lector staat beroep op de Gen. Synode open, mits hij binnen 14 dagen hiervan bericht geeft aan de Directeuren, die dit ten spoedigste aan de deputaten melden.

Bij beroep op de Gen. Synode zijn de deputaten gemachtigd de Kerk die met de samenroeping is belast, niet te noodigen ééne Gen. Synode uit te schrijven, die alsdan binnen zes dagen bijeenkomt om uitspraak te doen.

De Directeuren verbinden zich om, zoodra er een Hoogleraar of Lector in de Theol. Faculteit is voorgedragen tot schorsing of ontslag, dezen onmiddellijk te doen ophouden van het geven van onderwijs.

Sttaande dit contract, is de uitspraak der Gen. Synode onvoorwaardelijk beslissend.

Art. 9. Wanneer een Hoogleraar of Lector in de Theologische Faculteit naar het oordeel van de Directeuren der Vrije Universiteit, wegens afwijking van de Gereformeerde belijdenis, onbehoorlijkheid van levenswandel of ongeschiktheid om op te leiden tot den dienst des Woords, moet worden geschorst of ontslagen, wordt dit vóór de schorsing of het ontslag plaats heeft, in gemotiveerd schrijven ter beoordeeling medegedeeld aan de deputaten der Generale Synode.

Bestaat er bij de deputaten geen bezwaar, dan geven zij hiervan uiterlijk binnen een maand kennis aan de Directeuren, waarna de schorsing of het ontslag kan doorgaan.

Is er echter bij de meerderheid der deputaten tegen schorsing of ontslag bezwaar, dan wordt dit — eveneens binnen een maand — in gemotiveerd schrijven medegedeeld aan de Directeuren der Vereeniging, die desgewenscht, met hen in nader overleg kunnen treden.

Werd geen overeenstemming verkregen, dan staat de beslissing bij de Generale Synode, wier uitspraak kan ingeroepen worden door de deputaten, door de Directeuren en door den betrokken Hoogleraar of Lector. Kennisgeving van beroep op de Gen. Synode, alsmede hare samenroeping, geschiedt op de wijze als in het vorige art. is bepaald.

Art. 10. De Series Lectorum der Theol. Faculteit wordt, twee maanden vóór de vaststelling, in concept ter fine van advies toegezonden aan de deputaten der Gen. Synode.

De deputaten beoordeelen dit concept alleen met het oog op de gepastheid der regeling van het onderwijs voor de opleiding tot den dienst des Woords. Zij zenden het concept met hun advies binnen een maand na ontvangst terug, waarna de series kan worden vastgesteld.

Wanneer zij oordeelen, dat in deze series, door vermeerdiging van vakken of uithbreiding van het aantal lesuren in eenig vak, wijziging moet worden aangebracht, treden zij daartoe in overleg met de Curatoren der Vrije Universiteit.

Indien dit overleg niet tot overeenstemming leidt, zijn de deputaten gerechtigd deze zaak te brengen voor de Gen. Synode, naar wier wensch de Curatoren der Vrije Universiteit zich in deze zullen voegen.

Art. 11. De Hoogleraren of Lectoren in de Theol. Faculteit zijn verplicht toezicht te houden op de leer en het leven der studenten, die opgeleid worden tot den dienst des Woords in de Gereformeerde Kerken.

De deputaten zijn gehouden al wat aangaande deze studenten en hun gedrag wenschelijk of noodig mocht blijken, mede te deelen aan de Theol. Faculteit.

Art. 12. Wanneer aan Hoogleraren of Lectoren ééne andere Faculteit eenig onderwijs in de Theol. Faculteit wordt opgedragen, zullen deze Hoogleraren of Lectoren, voor wat dit gedeelte van hun onderwijs betreft, onder hetzelfde toezicht staan, als in dit contract voor de Hoogleraren en Lectoren in de Theol. Faculteit is bepaald.

Art. 13. De deputaten der Gen. Synode zijn bevoegd om alles, wat zij met het oog op de opleiding tot den dienst des Woords wenschelijk achten, ter kennis te brengen van de Directeuren der Vereeniging.

Art. 14. De Kerken verbinden zich om de Hoogleraren der Theol. Faculteit uit te noodigen als adviseerende leden in hare Gen. Synoden zitting te nemen.

Art. 15. De Kerken steunen de Theol. Faculteit met ééne subsidie van ten minste f 12.500 per jaar, terwijl het bedrag door elke Gen. Synode nader kan worden bepaald.

Art. 16. Elke Gen. Synode brengt de namen harer deputaten voor de oefening van het verband met de Theol. Faculteit ter kennis van de Directeuren der Vereeniging voor Hooger onderwijs op Gereformeerden Grondslag en zulks met overlegging van een afschrift der aan deze deputaten gegeven instructie.

Art. 17. Dit contract, dat alleen met wederzijds goedvinden kan worden gewijzigd, waar toe beide partijen voorstellen kunnen doen, aangaande voor onbepaalde tijd met dien verstande evenwel, dat het wederzijds opzeggbaar is, mits de ééne aan de andere partij daarvan minstens een jaar te voren kennis geeft.

Dit contract is in duplo opgemaakt, en vanwege de Kerken geteekend door het Moderamen der Gen. Synode, en voor de Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Geref. Grondslag door hare Directeuren.

Hieraan zal één exemplaar berusten in het Archief der Kerken en één in dat der Vrije Universiteit.

W. BREUKELAAR, Rapporteur.

W. H. GIEFFEN JH.

H. HOKSTRA.

L. KUIPER.

Januari 1908. R. W. J. RUDOLPH.

de souverei en aan He geschonken.

Te meer zorging der een sociale) geroepen is loon uit te den „dienst zeer uitdru onderhoud gelijk we niet aan h geschonken gaven, die uit de hand geschonken Daarmee leefden wij meenen zij ons toekor en we da bidden om dien bijzo dienaar en G onderhoude en ceremo de grondg Apostel ze ook nu vi aan God g Het was gewoonte, Londen h collecteerde tafel voor uitgestort, geven wert dat zij di Heeren en van den m En zoo De Diena van mens zovals ied heeft en schen zin, God sorgt Dienaren, 9 zegt. F kansel „be maar het een gave is een offe daar, dat of karig g aan den L God zelf, na de ge den Diena niet, God! Maar be houd der God schul Wordt on schieden r we toch, Gods, die volkomen ven is.“

Vandaan beroep, of de Overhe uit die he Christelijk Goddelijk het onder te zorgen dat Woo Vandaar schrift, n menigte, of beslute ons gezag met onze werpen a van Gods